

Magyar Nemzet

„...a dolgot őt magát nézzük...”

2001. augusztus 16., csütörtök

Magyar Központ Krakkóban

■ MUNKATÁRSUNKTÓL

Egy évtizedes előkészítő munka eredményeként szeptember 6-án Magyar Központ nyílik meg Krakkóban. Jóllehet, létrejöttében segítséget nyújtott a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma is, ez az első külföldi magyar kulturális intézet, amely nem a központi költségvetésből, nem állami pénzekből, hanem független közhasznú szervezetként képviseli és népszerűsíti a magyar kultúrát és szellemiséget Lengyelországban. Az ügy iránti elkötelezettségből és lelkesedésből, nonprofit alapítványok és szponzorok segítségével működik majd. Azt szeretnék ezáltal bebizonyítani, hogy egy néhány fős civil kezdeményezés is képes hatékonyan képviselni hazánkat a nemzetközi kulturális életben. A Pászt Patrícia által irányított központ jövőre elszórt, kisebb rendezvények helyett egyetlen nagyobb lélegzetvételű eseménysorozatot tervez a kortárs magyar képzőművészet bemutatása. A fesztivál 2002 október–novemberében Krakkó rangos kiállítótermeiben, galériáiban és zenés klubjaiban zajlik majd.

Magyar Központ lengyel segítséggel

RÉFI ZSUSZSANNA NÉPSZAVA

**Krakkóban önerőből,
hivatalos támogatás
nélkül nyílt meg
a Magyar Központ**

– Miért nem állandósították akkor a Magyar Programot, miért nem hozott létre a társaság Magyar Központot Krakkóban?

– A százötven-
ezres alapítókét a
barátok kölcsö-
nőzték, majd neki-
láttunk különböző
alapoknál pályáz-
ni. A Nemzeti
Kulturális Örök

– Így az iroda tud működni, de
miből él ön?

13

Yit az Operaház

TI

kel Ferenc Bánk bán című operájának előadásával csütökön kezdődik meg a Magyar Operaház 118. évada. Bánk yit szerepét Csák József, Melinda Bazsinka Zsuzsanna énekl. A előadás karriáster Keszelyák

Gergely lesz. Szeptember 8-án két Barók Béla-műre született táncjáték kerül színpadra: a Concerto Partay Lilla megálmodta változata, majd a csodálatos mandarin – Harangzó Gyula koreográfiájában. Az Erkel Színházban szeptember 9-én gondi fel a függöny Johann Strauss nagyoperettjével, A denecserrel.

Válassz az olasz utat! Tanulj velünk az Olasz Kultúrintézetben!

Nyelvoktatás minden szinten.
Versenyképes árak.
Full immersion.

A beiratkozási díj magában foglalja a koncertekre, előadásokra, művész- és ismeretterjesztő filmek vetítésére történő belépést.

Beiratkozás:
2001. szeptember 20-ig,
munkanapokon 16 és 18 óra között a Bródy Sándor u. 8. sz. alatt,
tel.: 483-2040

ván – I. hegedű, Petrucci – brácsa, hegedű, Ligeti Péter – brácsa, Pertorini Rezső – gordonka) évekkel ezelőtti hatalmas vállalkozásba kezdett: Joseph Haydn vala-

ezek mindegyikén részt vett mini az Osztrák-Magyar Haydn Zenei kar színelőadásai. – Érthetetlen, hogy a fertődiek miért nem látják be, csak hasznukra válna, ha végre visszavennék a település eredeti nevét, Eszterházt. A kastélyhoz, a pompás környezethez, a hagyományokhoz ez illik, nem pedig a mostani, rossz csengésű elnevezés

Altkunst... próbán, és persze ez okozza a feszültségeket. Szerencsére ez ránk nem jellemző, talán azért sem, mert nem adunk sok hangversenyt. Nyugodt szívvel állítom: mi négyen szeretünk próbálni – mondja Pertorini Rezső. Fesztiválcéknak a megalakulásuk óta alapvető célkitűzése volt a Haydn-

elkészítése ugyanúgy, mint a muzsikások ismeretét Haydn koráról, arról, hogy a kisebb jelentőségű szerzők tapasztalata hogyan épült be Haydn munkásságába, és fordítva: a nagyok tudományából morzsákat csipegetve miként profitáltak a kevésbé híresek.

Közös örökségünk ápolása

Magyar kulturális központ nyílt Krakkóban

ABONCZY BALINT

Szeptember hatodikán civil kezdeményezésből született, pályázati pénzekből működő magyar kulturális központ nyílt meg Krakkóban – hangzott el tegnap a Cracovia Expressz Alapítvány és a Krakó 2000 Fesztivál program

nyolcadika között rendezte meg a Galíciai etnikai és hagyományörző zenei fesztivált. Az ukrán, román, lengyel, szlovák együttesek mellett fellépett a Sebestyén Márta és a Muzsikás, a szászcsavási banda, a Kalyi Jag és a Forgórozsza együttes.

A kultúrpolitikus lapunknak a lengyel-magyar kulturális kapcsolatok jövőjét firtató kérdésére válaszolva hangszívroza, hogy kevés a magyar gastronomia megismerését vállaló lengyel nyelvkiadvány vagy rendezvény. A galíciai hagyományörző fesztiválra vonatkozó kérdésünkre – meny-

– Ezért erkölcsi kötelességünk, hogy a mára már elhalványodott, de valaha életérős galíciai, azaz izgalmasan kevert lengyel-szlovák-magyar-zsidó-német-ukrán-román kultúrát bemutassuk, ezáltal is megőrizve közös örökségünket – mondta Bogulaw Sonik.

2000-ben Európa egyik kulturális fővárosa volt, ez idő alatt magyar iroda működött a városban a magyar programok összehangolásá-

– Jó lenne, ha újra szorosabban tudnánk fűzni a hagyományosan jó magyar-lengyel kapcsolatokat, ehhez a kultúra kiváló eszköz lehet – vélekedett Bogulaw Sonik.

– Jó lenne, ha újra szorosabban tudnánk fűzni a hagyományosan jó magyar-lengyel kapcsolatokat, ehhez a kultúra kiváló eszköz lehet – vélekedett Bogulaw Sonik.

– Jó lenne, ha újra szorosabban tudnánk fűzni a hagyományosan jó magyar-lengyel kapcsolatokat, ehhez a kultúra kiváló eszköz lehet – vélekedett Bogulaw Sonik.

2001. szeptember 20-ig, munkanapokon 16 és 18 óra között a Bródy Sándor u. 8. sz. alatt, tel.: 483-2040

2001. szeptember 20-ig, munkanapokon 16 és 18 óra között a Bródy Sándor u. 8. sz. alatt, tel.: 483-2040

2001. szeptember 20-ig, munkanapokon 16 és 18 óra között a Bródy Sándor u. 8. sz. alatt, tel.: 483-2040

2001. szeptember 20-ig, munkanapokon 16 és 18 óra között a Bródy Sándor u. 8. sz. alatt, tel.: 483-2040

Magyar Nemzet, 2001. szept. 3. 8. oldal

Kronika

Megnyitották a krakkói magyar kulturális központot

Cracovia Expressz a civil szférából

Ünnepélyes keretek között, szeptember 6-án nyitotta meg kapuit a krakkói Magyar Központ, amelynek díszvendégei Mészáros Márta és Andrej Wajda, valamint a fellépő Sebestyén Márta és a Szászcsávás együttes voltak.

Bécsen kívül aligha akad még egy város a történelmi Magyarország határain túl, amely oly jelentős szerepet játszott volna a magyar művelődéstörténetben, mint Krakkó. A dinasztikus kapcsolatokon kívül hozzájárult e tényhez a város fekvése, kultúrája, különleges szellemi vonzereje. Az elmúlt huszonöt esztendő során több ízben megfogalmazódott, hogy a varsói magyar kulturális intézetnek fiókintézetet kellene nyitnia Krakkóban. Amikor az Európa Tanács döntése alapján 2000-ben Krakkó lett a kontinens egyik kulturális fővárosa, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma a millenniumi keret terhére egyszemélyes magyar Programirodát hívott életre. A rendezvénysorozat miniszteri biztosa dr. Kovács István krakkói főkonzul, a program titkára, a Magyar programiroda vezetője és a programok koordinátora Pászt Patrícia volt, akit az NKÖM egy egy évre szóló szerződésben bízott meg az iroda vezetésének feladatával.

A Krakkó 2000 Programiroda és a Magyar Paletta rendezvénysorozat a nemzetközi kulturális diplomácia és intézményrendszer gyökeresen új működési modelljét építette ki és valósította meg. A minimális adminisztrációval rendelkező kis telephely eredményességét a nagy közönségsikere mellett az állandó sajtóvisszhang és az iroda hatékonysága és gazdaságossága is bizonyítja. Az irodát a pártállástól és személyes szimpátiáktól független minőségi kultúrpolitikán kívül a helyi és nemzetközi fesztiválokhoz va-

ló kapcsolódás biztosította. Egy ilyen intézmény katalizátorként felgyorsíthatja a civil szféra „alulról jövő” spontán kezdeményezéseit, utat nyitva egy szélesebb körű magyar-lengyel gazdasági-politikai együttműködés előtt, és az elkövetkezőkben modellként alternatívaként szolgálhat a nagy központi költségvetésből, ám kisebb hatékonysággal funkcionáló, gazdaságtalan kulturális intézetekkel szemben.

A rendezvénysorozattal kapcsolatos tapasztalatok és a várt eredményen többszörösen túlmutató pozitív visszhang miatt a szervezők folytatták megkezdett tevékenységüket. Ennek szellemében életre hívták a Cracovia Expressz alapítványt, amelynek célja a – közhasznú intézmény formájában – krakkói magyar kulturális iroda működtetése, mely lengyel, magyar alapítványok, valamint szponzorok segítségével dolgozna. Fő szándéka, hogy minden politikai „hullámváltástól” függetlenül az elkövetkező években is megfelelő helyet biztosítsanak a magyar kulturális jelenlétnek Krakkóban.

Pászt Patrícia budapesti sajtótájékoztatóján elmondta, a rendezvények keretén belül az erdélyi magyar művészet különleges szerepet kap. „Nagyon fontosnak tartom, hogy a lengyelek megismerkedjenek az erdélyi kultúrával, számukra a speciális jelleg és a magyar kisebbség helyzete nem rajzolódik ki világosan. Bár Báthory Istvánt mai napig is legnagyobb királyuknak tartják, Transsilvaniáról mégis inkább Drakula jut eszükbe. Így minden egyes kulturális programot

felvilágosító előadás, történelemlecke és a mai helyzet dióhéjban való ismeretése kísér.”

Ez a munka az elmúlt évtizedek információhiányát igyekszik pótolni. A tavalyi rendezvénysorozatban az erdélyi blokknak igen nagy sikere volt, mind a közönség, mind a sajtó előtt. Ilyen rendezvények voltak: fotókiállítás *Erdélyi Panoráma* címmel, Kása Béla fotográfus, Haris László fotóművész, a Háromszéki Állami Népi Együttes, a Tarisznyás együttes (Sepsiszentgyörgy), Zurboló táncegyüttes és az Amaryllis együttes (Kolozsvár) fellépése. Az idei programban már az Alapítvány szervezésében szintén nagy teret kapnak a népi együttesek vendégszereplése, ezenkívül *Az erdélyi fatemplomok* című fotókiállítás ígérkezik érdekes programnak. Ízelítő az idei programból: *Galíciai etnikai fesztivál*, *A közép-európai médiumok szerepe az európai integrációban* konferencia, (október); Közép-európai színházi fesztivál; I. Magyar Őszi Játékfilmszemle, ETIUDA Nemzetközi Filmfesztivál (a kilencvenes évek legjobb animációs filmjei).

Pászt Patrícia önéletről, hivatalos támogatás nélkül valósította meg a Magyar Központot. A nélkülözhetetlen baráti segítség mellé természetesen mára már jelentős alapítványi támogatás is érkezett pályázatok révén. Az intézmény megnyitását egyévi kemény munka előzte meg. A számos nehézség ellenére azt vallja, mindenki, aki hasonló ügyön fáradozik, merjen belevágni, mert bármilyen szegénység van, bármilyen nélkülözés, nem szabad abbahagyni a szervezést, hanem épp a keserű tapasztalatokat kell a továbbhaladásra fordítani és az ebből nyert energiával folytatni.

SZEBENI ZSUZSA

Indul a Cracovia Expressz

Magyar kulturális központ magánalapítványi formában – Segít-e az NKÖM?

Krakkóban csütörtökön nyílik meg a magyar központ, amely civil szerveződés útján jött létre és alapítvány formájában működik. Pászt Patrícia, az intézmény vezetője szerint a központ működését a magyar kulturális tárca nem támogatja. Az NKÖM illetékes államtitkára viszont azt mondta, hogy nem zárkoznak el attól, hogy a kezdeményezés bizonyos programjait támogassák, minthogy az iroda infrastruktúrájának kialakításában is segítettek.

A millennium alkalmából 1999 szeptemberétől 2000. december 31-éig a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Krakkóban egy magyar programirodát hozott létre. Az iroda feladata volt, hogy mivel Krakkó tavaly Európa kulturális fővárosa volt, a Krakkó 2000 fesztivál programjához kötődően magyar vonatkozású művészeti eseményeket szervezzen. A programiroda tavaly évi végén megszűnt, ám Pászt Patrícia az iroda koordinátora úgy gondolta, hogy valamilyen formában folytatni kellene ezt a tevékenységet.

Elmondása szerint tavaly szeptemberben be szeretett volna számolni az iroda munkájáról az NKÖM-nek is, de a minisztérium illetékes államtitkára nem fogadta. Ezzel kapcsolatban Körösi Orsolya, az NKÖM helyettes államtitkára a Magyar Hírlapnak elmondta, hogy az iroda munkájáról Kovács István krakkói főkonzul számolt be.

Mivel a kulturális tárca nem hosszabbította meg Pászt Patrícia megbízatását, úgy határozott, hogy más formát keres az intézmény működtetésére. A központ vezetője elmondta, hogy 150 ezer forintos alaptőkével létrehozták a Cracovia Expressz Alapítványt. A központ működtetésére hivatott alapítványt március 1-jén Magyarországon bejegyezték, később pedig Lengyelországban is megkapta a hivatalos engedélyeket. Az intézmény egyelőre pályázati pénzekből tartja fenn magát. A Nemzeti Kulturális Alaptól filmfesztivál megrendezésére 600 ezer forintot kapnak. Ugyancsak 600 ezer forintot ítélt meg szá-

mukra a Magyar Könyv Alapítvány. A központ irodája a krakkói főtéren közelében működik. A csütörtöki megnyitón Sebestyén Márta és a Szászcsávás együttes lép fel. Díszvendégként jelen lesz Mészáros Márta és Andrzej Wajda. Körösi Orsolya kérdésünkre kijelentette, hogy az NKÖM üdvözli a magánkezdeményezést, ami azt mutatja, hogy a magyar kultúra lengyelországi terjesztésére van igény. A helyettes államtitkár hangsúlyozta, hogy nem szabad összekeverni egy magánalapítványt egy kölcsönösségen alapuló, nemzetközi diplomáciai szabályok szerint létrejövő külföldi magyar intézettel. Körösi Orsolya közölte, hogy a minisztérium nem zárkozik el attól, hogy a magánalapítvány bizonyos programjait támogassák, minthogy az iroda infrastruktúrájának kialakításában is segítettek. Információink szerint bár Rockenbauer Zoltán miniszter meghívást kapott a csütörtöki megnyitóra, de más elfoglaltsága miatt ezen nem tud jelen lenni. BGY

NÉPSZAVA

2001. SZEPTEMBER 4., KEDD

KULTÚRA

Önálló otthont kap Krakkóban a magyar kultúra

NÉPSZAVA-információ

Egy évtizedes kezdeményezés eredményeként magyar központ nyílik szeptember 6-án Krakkóban. Ez az első magyar kulturális intézet, amely nem központi költségvetésből, hanem saját erőből, független közhasznú szervezetként képviseli a magyar kultúrát Lengyelországban. A Krakkói Magyar Központ csütörtöki, ünnepélyes megnyitóját a város főterén tartják, ahol diszvendégként *Mészáros Márta* és *Andrzej Wajda* is jelen lesz, s a gálaműsorban fellép *Sebestyén Márta*, valamint a Szászcsávás együttes. Ez a rendezvény is része a Galíciai Etnikai és Hagyományörző Zenei Fesztiválnak, amelynek szeptember 6-tól 8-ig ad otthont a krakkói Fő tér. A nemzetközi program-sorozatban a lengyel, szlovák, macedón, cseh, román és ukrán együttesek mellett számos magyar zenekar is pódiumra lép, s a kínálat-

ban Magyar Gasztronómiai Napok, kirakodóvásár és kézműves-bemutató is szerepel.

A most nyíló Krakkói Magyar Központot *Pászt Patrícia* vezeti, s az intézmény nemcsak kulturális eseményeket rendez, hanem Bracka utcai irodájában az érdeklődők turisztikai információkat is kaphatnak, jelentkezhetnek maganyelv-tanfolyamokra, sőt betekintést kaphatnak egy magyar információs adatbázisba is. A magyar központ ebben az évben még Közép-európai Színházi Fesztivállal, Magyar Őszi Játékfilmszemlével és médiakonferenciával is várja látogatóit. A jövő esztendőben pedig a kisebb programok helyett egyetlen nagyobb lélegzetű eseménysorozatot terveznek, a Kortárs Magyar Összművészeti Fesztivált, amelynek két hónapja alatt a modern magyar képző- és médiaművészet, valamint a zene mutakozhat be a lengyel közönségnek.

KRAKÓW
WTOREK
11 września 2001
 NR 212.3816
 NADRID 458 TIS. KRM 2,00 zł
 W TIT 7% VAT
 REDAKTOR PROWADZĄCY
 ALEKSANDER KACZOROWSKI
 WIDNIE AGORA SA
 NUMER INDEKSU 349569

www.gazeta.pl

gazeta
 W Y B O R C Z A

Wstęp do Centrum

Pierwsze na świecie prywatne Centrum Węgierskie otwarto w piątek w Krakowie. – Miasto zasługuje na to, by nareszcie powstała w nim węgierska placówka kulturalna – mówi Patrycja Paszt, dyrektor i założycielka Fundacji Cracovia Express i Centrum Węgierskiego.

Węgierskie imprezy były organizowane już wcześniej. Patrycja Paszt przygotowywała w ramach Festiwalu „Kraków 2000” wystawy malarstwa, rzeźby i fotografii, przeglądy filmowe, a także specjalny program z okazji tysiąclecia państwa węgierskiego. – Jesteśmy apolityczni, a większość imprez chcemy organizować wspólnie z Polakami – tłumaczy Patrycja Paszt. – Będziemy też włączać się w festiwale i cykle wydarzeń kulturalnych stale odbywające się w Krakowie.

Trzy czwarte zespołów występujących podczas zakończonego w sobotę Festiwalu Muzyki Tradycyjnej „Rozstaje” to Węgrzy. W najbliższym czasie krakowianie będą mogli obejrzeć węgierskie filmy podczas Międzynarodowego Festiwalu Filmowego „Etiuda” i I Węgierskiej Jesieni Filmowej. Na przyszły rok zaplanowano m.in. prezentację najnowszej plastyki, muzyki i literatury oraz wspólnego dramatu naszych bratanków.

Centrum dysponuje też komputerową bazą danych o Węgrzech oraz informacjami dla turystów, a także organizuje kursy języka węgierskiego. CW mieści się przy ul. Brackiej 15 (tel. 430-19-21, e-mail: patriska@kki.pl).

AB

GŁOS POLONII

Pismo Polskiego Stowarzyszenia Kulturalnego im. Józefa Bema na Węgrzech

Dodatek
miesięcznika
POLONIA WĘGIERSKA

ROK XV (XXXII)
wrzesień 2001 r.

Nr 66

RAZEM W REGIONIE

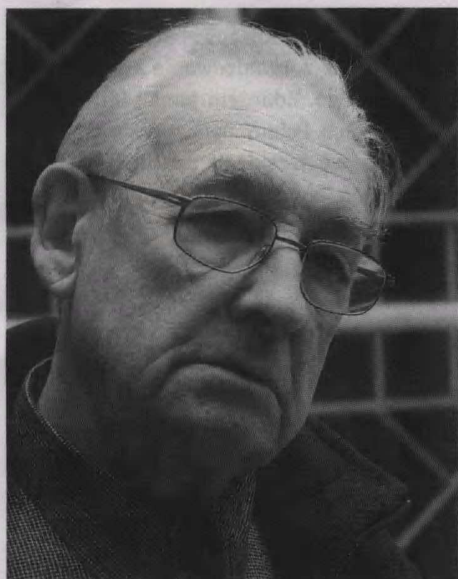
Z WIZYTĄ W GYŐR

POWÓDZ

MAGYAR NYELVŰ CIKKSZEMLE

WAJDA NA DUNIE

■ Od 30 września telewizja satelitarna DUNA prezentować będzie dorobek Andrzeja Wajdy. Cykl rozpocznie wieczór polski, w ramach którego wyemitowany zostanie wywiad z kompozytorem, wielokrotnym współtwórcą muzyki filmowej Wojciechem Kilarzem oraz jego najnowszy utwór: *Missa pro pace*. Każda następna projekcja w trakcie 10-odcinkowego cyklu będzie poprzedzona wstępem Andrzeja Wajdy. Widzowie zobaczą między innymi *Popiół i diament*, *Dantona*, *Kronikę wypadków miłosnych*, *Pana Tadeusza* i nową wersję *Ziemi obiecanej*.

CRACOVIA EXPRESS — CENTRUM

■ Zrodzona przed co najmniej ćwierćwieczem idea powołania do życia samodzielnej węgierskiej placówki kulturalnej w Krakowie doczekała się realizacji w praktyce. Sukces programu „Barwy Węgier”, prezentowanego w wyniesionym przez Radę Europy do miana stolicy kulturalnej kontynentu podwawelskim grodzie ostatecznie przesądził o powołaniu do życia Polsko-Węgierskiej Fundacji CRACOVIA EXPRESS, która za cel wytyczyła sobie stworzenie Węgierskiego Centrum Kulturalnego. I stało się. 7 września br. przy ul. Brackiej 15 dokonano oficjalnego otwarcia Centrum, którego dyrektor Patrícia Pászt za-

sygnalizowała bogaty program działań na rok przyszedł. Figuruje w nim m.in.: prezentacja najnowszej plastyki węgierskiej, są przewidziane Dni Muzyki Współczesnej, sympozja literackie i promocje literatury, spotkania teatralne i filmowe. Nowa placówka jeszcze w tym roku zorganizuje spotkanie dziennikarzy, politologów i socjologów z Polski, Węgier i Czech nt. Roli mediów tego regionu w drodze do wspólnej Europy, będzie Giełda Teatralna teatrów ruchu, pokaz najlepszych węgierskich filmów animowanych lat 90. i przegląd filmów ostatnich lat w cyklu I. Węgierska Jesień Filmowa. Życzymy sukcesów!

Two Old Friends

The Hungarian Centre Opens

Szászcsávás: among Europe's most fascinating folklore groups

photo: Rafał Ruszel

The mutual friendship between Poles and Hungarians, deep and enduring throughout the centuries, is still best expressed in the ever-popular saying that dates back to ancient times: *Polak, Węgier – dwa bratanki. I do szabli, i do szklanki!* ("Pole and Hungarian, two brothers alas, together in battle and raising a glass!")

In Kraków Polish-Hungarian ties have a deep historical tradition. Both royal courts were closely linked; sometimes Hungarians even sat on the Polish throne. In 1384 Jadwiga, the young daughter of King Louis of Hungary, arrived in Kraków, and was made the Polish queen the same year. She is closely connected with the events leading to the conversion of Lithuania, but in the history of Kraków she is chiefly remembered as the benefactor of the Jagiellonian University. Thanks to her initiative and her generosity, the institution was refounded by King Casimir the Great. The Queen supported the restored university with significant financial resources, even offering her own jewels, and it quickly became an important European center of learning. As is well known, Nicholas Copernicus was among the scholars who studied here.

Kraków has long been without a place where contact with and information about Hungarian culture could be obtained in a systematic way. In recent weeks all that has changed fundamentally, since the Hungarian Centre was opened at 15 Bracka Street, an independent foundation registered both in Hungary and in Poland. The

inauguration of the Centre has been the subject of much conversation and publicity throughout the city. Its opening ceremonies were graced with the presence of many distinguished guests, including ambassadors from both countries, government representatives, and figures from the world of culture. A host of warm wishes were addressed to Patrycja Paszt, the director of the new institution.

The evening's big attraction was the concert given by Marta Sebestyén, known not only from her performances with the folk group Szászcsávás, but also from the film *The English Patient*, in which she performed the title song. During the inauguration festivities she sang folk songs as well as melodies played on the pipe.

Film festivals

The Centre's activity will facilitate more frequent encounters with Hungarian culture. On October 24th, Polish and Hungarian journalists, political scientists and sociologists are scheduled to meet to discuss the role of the media as the two countries prepare to join a united Europe. The "Etiuda" Animated Film Festival will be held November 17-20 and will be accompanied by meetings between film directors and the public. The Hungarian Autumn Film Festival will then take place November 23-27, featuring screenings of the best Hungarian productions in recent years. In addition there will be meetings with representatives of the film companies and students of the film studies department of the Jagiellonian University. □

ISSN 1231-6539

Was, Wo, Wann

Co, Gdzie, Kiedy

What, Where, When

Spotkanie z kulturą

Otwarcie Centrum Węgierskiego w Krakowie

(INF. WL.) Częste spotkania z kulturą Węgier to główny cel powołanego w Krakowie Centrum Węgierskiego. - Od wielu lat istnieje w Warszawie Instytut Węgierski. Ale to przecież tu, w Krakowie, w dawnej Galicji kultura węgierska jest nam szczególnie bliska. Dlatego tego typu placówka powinna już istnieć w Krakowie od dawna. Cieszę się, że dzięki bezinteresownej pomocy wielu ludzi zarówno z Polski, jak i z Węgier udało nam się otworzyć centrum - powiedziała Patrycja Paszt, dyrektor Centrum Węgierskiego.

Na uroczystość inaugurującą działalność nowej placówki, która została zorganizowana w czwartek wieczorem w Międzynarodowym Centrum Kultury, ściągnęły tłumy. Było zarówno oficjalnie: przeczytane zostały adresy okolicznościowe od pani prezydentowej Jolanty Kwaśniewskiej, Ryszarda Masłowskiego - wojewody małopolskiego i Andrzeja Wajdy - reżysera, oraz zabawowo: przygrywał zespół Szaszcavas z Siedmiogradu. Wszyscy życzyli dyrektor centrum szczęścia i wytrwałości w realizowaniu projektów.

Dużą atrakcją wieczoru był minikoncert Marty Sebestyen, która jest znana nie tylko z występów z folkową grupą Muzsikás, ale także z nagrania wspólnej płyty z zespołem Deep Forest oraz z filmu „An-

gielski pacjent”. To właśnie Marta Sebestyen wykonała tytułową filmową piosenkę.

Podczas uroczystości otwarcia Centrum Węgierskiego artystka zaprezentowała ludowe pieśni oraz melodie wygrywane na fujarce. - Związki Węgrów z Polakami zaczynają się już w dzieciństwie. Jednym z pierwszych słów, jakie poznają nasze dzieci, jest słowo Polska. Dzieje się tak dlatego, że tekst popularnej dziecięcej piosenki brzmi: „Płynie, płynie kaczuśka do Polski”. Cieszę się więc, że kaczuśka doflynęła i ja mogę być tu, w Krakowie - powiedziała Marta Sebestyen.

Centrum Węgierskie, utworzone w Krakowie, jest pierwszym zagranicznym instytutem kultury, będącym niezależną organizacją użyteczności publicznej. Jest jednocześnie prywatną fundacją, zarejestrowaną zarówno na Węgrzech, jak i w Polsce. Na całoroczną działalność i realizację programów biuro przewidziało ok. 100 tys. USD, z czego 90 proc. będzie przeznaczone na organizację imprez. Reszta pokryje koszty administracyjne.

Siedziba centrum mieści się przy ul. Brackiej 15. - Centrum ma charakter non profit i będzie pełnić rolę typowego pośrednika. W przyszłości planujemy wiele ciekawych imprez, w tym pokaz współczesnej sztuki węgierskiej - powiedziała Patrycja Paszt.

(AMS)

ROK LVII
Nr 210 (17 396)
Wydanie I
Nakład 65 637 egz.

DZIENNIK POLSKI

www.dziennik.krakow.pl

KRAKÓW
Sobota/Niedziela
8-9 IX 2001
Cena 1 zł 20 gr
(w tym 7% VAT)

Nr indeksu 350052 PL ISSN 0137-9009

Jeles filmeseink Krakkóban

■ MUNKATÁRSUNKTÓL

Krakkóban, az egyetemi ifjúság agorájának központja a Rotunda Filmszínház. E szép moziban szeptember 17-től tegnapig találkozhatott a lengyel diákság a magyar animációs filmművészet legifjabb nemzedékének műveivel. Az Iparművészeti Egyetem animációs szakán végzett hallgatók diplomamunkái mellett a már ismert, világhírű Kecskemétfilm alkotásai-
ból is kapott Krakkó városa egy csokorra valót.

Az animációs parádé mintegy nyitánya volt az I. őszi magyar já-

tékfilmszemlének, amely máától november 27-ig tart. A Krakkói Magyar Központ a Magyarországi Lengyel Tavasz mintájára szervezett egy hasonló célú fesztivált a legújabb magyar filmszemléken szereplő filmalkotásokból. *Czabán György, Enyedi Ildikó, Fonyó Gergely, Gothár Péter, Gödrös Frigyes, Jancsó Miklós, Mészáros Márta, Török Ferenc, Sopsits Árpád, Szabó István* filmjei szembesülnek a filmes kísérletezésre és a különleges értékekre fogékony közönség ízlésével. Mészáros Márta és Török Ferenc személyesen is jelen lesz, és filmfórumot tart az érdeklődőknek.

Historia w tle

Rozmowa z reżyserem FERENCEM TOROKIEM

Wczoraj w krakowskim kinie „Wanda” zainaugurowana została I Węgierska Jesień Filmowa. Do wtorku obejrzymy osiem filmów, m.in. Marty Meszaros, Istvana Szabo, Mikłosa Jancso. Jednym z gości Jesieni jest młody reżyser Ferenc Torok, autor „Placu Moskwy”.

- Akcja „Placu Moskwy” rozgrywa się w roku 1989, jej bohaterami są ówcześni maturzyści, dzisiejsi 30-latkowie czyli Pana rówieśnicy. Dlaczego wybrał Pan ten temat na debiut?

- Wydaje mi się, że w przypadku debiutu - obojętnie czy filmowego, czy literackiego - zadanie jest ułatwione, gdy możemy czerpać z własnych przeżyć. Łatwiej było mi opowiedzieć o czymś, czego sam doświadczyłem. Poza tym, nasz pedagog w szkole filmowej powtarzał, że dlatego żyjemy, abyśmy o tym mogli opowiedzieć.

- Czemu wybrał Pan właśnie ten rok: 1989?

- Rok 1989 był ważnym momentem historycznym, punktem kulminacyjnym dla całego społeczeństwa. Teraz nie ma takiej sytuacji historycznej, nic się nie dzieje, wszystko jest jakieś rozmyte...

- Historia, o której Pan mówi, jest jednak gdzieś obok bohaterów filmu. Czy Pana pokolenie nie angażowało się, nawet emocjonalnie, w przemiany zachodzące w kraju?

- Oczywiście byli tacy, którzy wiedzieli, co się działo w 1989 roku i czym dla Węgier był rok 1956. Większość

z nas jednak nie zdawała sobie z tego sprawy, żyła swoim życiem. Na głównego bohatera specjalnie wybrałem chłopaka, który nie wie ani o tym, co było, ani o tym, co się dzieje. Wydawała mi się interesująca ta niewiedza, ale i niewinność, czystość. Podobnie jak kraj i on szukał swojej tożsamości i odnalazł ją.

- Nie przeszkadzała Panu przepaść intelektualna między Panem a bohaterem?

- Nie, ponieważ kiedy ja byłem maturzystą, byłem równie naiwny. Historia - i ta dalsza, i najnowsza - była dla mnie wówczas terra incognita. Teraz próbowałem pisać scenariusz tak, jakbym miał 18 lat.

- Jak odbierają film dzisiejsi maturzyści, a jak Pana rówieśnicy?

- Oczywiście całkowicie inaczej. 30-latkowie widzą w „Placu Moskwy” swoją historię, wspominają własną maturę, to nostalgiczny powrót do wczesnej młodości. Młodsze pokolenie odbiera to jak wycieczkę do rezerwatu. Rozpoznają te same problemy: matura, miłość, ale w zupełnie innej scenerii.

Rozmawiała:
DOMINIKA COŚIĆ

Gazeta

Krakowska

sobota-niedziela

24-25 listopada 2001

wydanie 1,2

Rok LIII

nr 275 (16326)

cena 1,10 zł

Nr ind. 35015X PL ISSN 0208-7693

W Centrum Filmowym Graffiti

Węgierska jesień filmowa

W nowej sali projekcyjnej kina Wanda, mieszczącej się na przeciwko Kawiarni Filmowej Graffiti, można oglądać obrazy biorące udział w przeglądzie zatytułowanym „Węgierska Jesień Filmowa” oraz spotkać się z ich reżyserami.

Dziś, o godz. 18 zobaczymy „Małą Wierę”, będącą ostatnią częścią „Dziennika” Marty Meszaros. Akcja filmu rozgrywa się w Kirgizji — kraju leżącym na pograniczu sowiecko-chińskim, gdzie w latach trzydziestych trafił ojciec reżyserki. Po projekcji Marta Meszaros spotka się z widzami. Na godz. 20.30 zaplanowano „Paszport” Petera Gothara. Jest to historia Joski,

który nie wie o tym, że jego siostra, w jego imieniu, wysłała do mieszkającej na Ukrainie dziewczyny listy. W efekcie intrygi dochodzi do ślubu, a Ukrainka przyjeżdża na Węgry.

W niedzielę, o godz. 18, zobaczymy ostatni film Istvana Szabo, zatytułowany „Kropla słońca”. Jest to historia trzech pokoleń żydowskiej rodziny, w której przeplatają się ukry-

te namiętności, tragiczne zdrady, wielkie miłości i przyjaźnie. Tragedia i humor mieszają się tutaj z romantyzmem i okrutną rzeczywistością. Po zakończeniu filmu, o godz. 20, zostanie wyświetlony obraz „Glamour”, który również jest opowieścią o zmaganiach węgierskiej rodziny na tle burzliwej historii Europy.

W poniedziałek i wtorek zostaną wyświetlone kolejne węgierskie filmy. Będą to: „Ostatnia kolacja”, „Porzuceni”, „Feri i słodkie życie” oraz znany już w Polsce „Szymon Mag”. (MSZ)

FILMY węgierskie

Plac dla
wszystkich

PAWEŁ ULATOWSKI

Ferenc Török

Od kilku lat w Budapeszcie na wiosnę ogląda się filmy polskie. Wczoraj w krakowskim kinie Wanda rozpoczęła się natomiast I Węgierska Jesień Filmowa. Przegląd zorganizowały: Centrum Węgierskie, Fundacja Cracovia Express oraz Centrum Filmowe Graffiti. Zainaugurował go pokaz „Placu Moskwy”, debiutanckiego filmu młodego węgierskiego reżysera Ferenc Töröka. Twórca przed rokiem zaledwie ukończył studia, a dziś jest już jednym z najpopularniejszych reżyserów w swoim kraju. Pokazany przez niego „Plac Moskwy” to mieszczące się w bogatszej części Buda węgierskiej stolicy stałe miejsce spotkań licealnej młodzieży. Tak jest teraz i tak było, kiedy w 1989 roku Ferenc Török zdawał egzamin maturalny. Nie były to łatwe czasy, również dla polskich nastolatków. Większość z nich nie zdawała sobie jednak sprawy z przemian politycznych. Żyli – podobnie jak filmowy Petya – w błogiej nieświadomości, bawili się, włóczyli nocą po mieście, pił i kochali.

- To wszystko działo się poza naszymi głowami
- wspomina Ferenc Török.
- Rzeczywiście, wcześniej znaliśmy pytania maturalne, a po zdaniu egzaminu wyruszyliśmy do Europy z fałszywymi biletami kolejowymi.

Popularność „Placu Moskwy” [dotychczas film oglądnięto na Węgrzech 70 tysięcy osób – przyp. AK] wśród dzisiejszych maturzystów świadczy o tym, że nasze pokolenia nie różnią się aż tak bardzo.

AK

KRAKÓW
SOBOTA-NIEDZIELA
24-25 listopada 2001
 NR 275. 3879
 WYDZIAŁ 516 tys. KRM
 WYDZIAŁ 2,00 zł
 WYDZIAŁ 7% VAT
 REDAKTOR PROWADZĄCY
 GRAŻYNA ZABINSKA
 WYDZIAŁ AGORA SA
 NUMER INDEKSU 349569
 www.gazeta.pl

Ś W I A T E C Z N A
gazeta

R E K L A M A
 12,2%
 na ROR
 oprocentowanie efektywne
 10 801 121 121
 inteligo